

OBSAH

PŘEDMLUVA (akademik Jaroslav Purš)

5

I. SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ

Úvodní slovo akademika Zdeňka Snětila

19

akademik Josef Říman, místopředseda ČSAV

Vědecké a společenské tradice Československé akademie věd

23

akademik Vladimír Hajko, predseda SAV

Účast SAV na rozvoji pokrokových tradicí československej vedy

41

člen korespondent ČSAV Zdeněk Česká,
rektor Univerzity Karlovy

Univerzita Karlova a Česká společnost nauk

51

II. VĚDECKÁ KONFERENCE

PRVNÍ ZASEDÁNÍ 31. 10. 1984

Luboš Nový

Hlavní tendence a etapy institucionálního vývoje československé vědy do vytvoření ČSAV

61

Ján Tibenský		
Úsilie o vybudovanie inštitucionálnej základny slovenskej vedy v národnom obrodení	77	
Bedřich Čerešňák		
Budování vědeckého centra v Brně ve světle úlohy brněnské univerzity	83	
Ivan Úlehla		
Pohled do historie Jednoty československých matematiků a fyziků	91	
Bohumil Špaček		
Význam Spolku českých lékařů ve vývoji institucionální základny československé vědy	99	
Vítězslav Orel - Antonín Verbič		
Programy učených společnosti v Brně na přelomu 18. a 19. století	107	

DRUHÉ ZASEDÁNÍ 1. 11. 1984

Přemysl Ryš		
Několik poznámek k činnosti brněnských pracovišť ČSAV	115	
Jaroslav Němec		
Vztah vědy a praxe ve světle dvoustého výročí České společnosti nauk	127	
Zdeněk Souček		
Vysoké školy jako součást československé vědeckovýzkumné základny	133	
Viliam Ujházy		
Výsledky biomedicínskeho výskumu SAV, ktoré obohatili teóriu i prax	139	

Imrich Daubner	
Vývoj a integrácia biologických disciplín v Slovenskej akadémii vied	147
Josef Houštěk	
Vývoj lékařského výzkumu v ČSAV	155
Prokop Málek	
Spolupráce mezi ČSAV a pracovišti ministerstva zdravotnictví	175
Ivan Hrivňák	
Tradícia technických vied na Slovensku a ich význam pri budovaní rozvinutej socialistickej spoločnosti	181
Ján Červenák	
Rozvoj základného výskumu v elektrotechnike a elektronike v ústavoch SAV	189

TŘETÍ ZASEDÁNÍ 1. 11. 1984

Jindřich Bačkovský	
K vytváření fyzikálních pracovišť ČSAV	197
Vladimír Zoubek - Jindřich Štelcl	
Účast ČSAV na vývoji československých geologických věd	205
Jindřich Štelcl - Josef Staněk	
K historii významu mineralogicko-petrografických sbírek přírodovědecké fakulty UJEP	210
Jurij Křížek	
K některým tendencím ve vývoji československé historiografie od založení České společnosti nauk	223

Július Bartl	Vývoj vysokých škol na Slovensku po roku 1945 z hľadiska ich podielu na rozvoji vedecko-výskumnnej činnosti	231
Karel Müller	Postavení a úloha ČSAV v rozvoji vedecko-výzkumného potenciálu ČSSR	239
Jozef Kláčka	Výstavba bádajúcich ústavov SAV	245
Věra Petráčková	Od Kanceláře Slovníku jazyka českého k badateľskému pracovišti	253
Pavel Oliwa	Rozvoj klasických studií v ČSAV a vytváření Jednoty klasických filologů	265
ČTVRTÉ ZASEDÁNÍ 1. 11. 1984		
Eduard Wondrák	Činnost a osud olomoucké Společnosti neznámých učenců	277
✓ Josef Haubelt	Počátky snaž o vytváření organizací vědy v českých zemích	289
Marie Lomíčková	Nejstarší Přednášky pražské inženýrské školy o civilním stavebnictví neboli architektuře a vlivy italského technického školství	301
Jiří Beran	Ke společenským podmínkám a souvislostem činnosti Královské České společnosti nauk	307

František Jilek	Proměny techniky a vědy na pražské technické škole v prvním století její existence	337
Karel Berká	Bolzanov kruh - vědecko-kulturní komunita v předbřeznových Čechách	347
Jan Janko	Vědecké instituce v období českého národního obrození: K některým vývojovým trendům	355
Aleš Chalupa	Měnící se úloha Národního muzea v přírodovědeckém i společenskovědním výzkumu	373
Ladislav Niklíček	Základní etapy československého zdravotnictví po roce 1918	379
Jaroslav Folta	K některým problémům výzkumu československé vědeckovýzkumné základny v meziválečném období	391

PÁTÉ ZASEDÁNÍ 2. 11. 1984

Stanislav Kubík	Vývoj hlavních tendencí v zahraniční spolupráci ČSAV	401
Vladimír Landa	Jihočeské biologické centrum ČSAV	409
Eduard Hála	K problematice základního výzkumu v oboru teorie chemické techniky a jeho uplatnění v průmyslové praxi	415

Bohumil Hájek		
Historický vývoj a strukturalizace česko-slovenských vědeckých institucí v oblasti chemie	419	
Eliška Trávníčková		
Československá lékařská společnost J.E. Purkyně a její úloha v socialistické společnosti	429	
Milan Matouš		
Aktuální ideologické aspekty vědeckovýzkumné práce	437	
Jarmila Skalková		
Rozvoj pracovišť pedagogického výzkumu v ČSAV	443	
Jiří Koryta		
Popularizace vědy a časopis Vesmír	451	
Jindřich Bačkovský		
K historii organizační struktury a plánování československé vědy a technického rozvoje	457	
Jiří Špet		
Úloha muzeí jako základní vědecké práce v období rozvinuté socialistické společnosti	467	

NEPŘEDNESENÉ OHLÁŠENÉ PŘÍSPĚVKY

Ladislav Kubíček		
Současné trendy československého základního výzkumu a jeho podíl na integračních tendencích socialistické vědy	477	
Dionýz Blaškovič		
Cesty rozvoja virologie na území Československa	489	

Ivan H r i v ň á k

Význam vedeckých spoločností pri SAV pre
rozvíjanie vedy

497

Jakub N e t o p i l í k

Úkoly filozofie v rozvoji naší vedy

501

Jiří S p ě v á č e k

Čs. státní historický ústav vydavatelský a
počátky základního výzkumu v československé
historiografii

507

SEZNAM VYOBRAZENÍ

514

SEZNAM AUTORŮ PŘÍSPĚVKŮ UVEŘEJNĚNÝCH VE SBORNÍKU

533

200 ЛЕТ ЧЕШСКОГО ОБЩЕСТВА НАУК [1784—1984]

РЕЗЮМЕ

541

BICENTENARY OF CZECH SOCIETY OF SCIENCES (1784—1984)

SUMMARY

553

OBSAH

567

573